Ministerie van Klimaat en Groene Groei

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

[redacted]
Kaya Grandi 30
Kralendijk, Bonaire
Caribisch Nederland

Klimaat en groene Groei

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000003952069570000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/kgg

Behandeld door
[redacted]
[redacted]

Ons kenmerk
KGG/18112025
Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum - 19 NOV. 2025 -
Betreft Terugkoppeling werkbezoek Bonaire

Geachte Gezaghebber [redacted]

Ik wil graag mijn waardering uitspreken voor de warme ontvangst op Bonaire en voor de constructieve gesprekken die ik op 30 oktober met u en het Bestuurscollege heb gevoerd. Naar aanleiding van deze gesprekken koppel ik hierbij graag mijn bevindingen en de gemaakte afspraken aan u terug.

Verduurzaming Bonaire
Tijdens mijn bezoek heb ik met diverse partijen op het eiland gesproken. Uit deze gesprekken kwam duidelijk naar voren dat de wens voor verdere verduurzaming van Bonaire breed wordt gedragen en van groot belang is voor de inwoners van het eiland. Ik ga hieronder in op de stand van zaken van twee verduurzamingsprojecten:

1. Met betrekking tot het eigendom van het opgeleverde zonnepark kwam naar voren dat het Bestuurscollege geen ondererfpacht kan afgeven omdat hiervoor geen beleidskader bestaat. De overdracht van erfpacht past wel binnen het bestaande beleid en het Bestuurscollege heeft toegezegd deze af te geven zodra Contour Global Bonaire (CGB) een officiële brief met het verzoek tot overdracht aan BBT-E heeft ingediend.

2. Voor het windmolenpark in Morotin is het van cruciaal belang dat binnen een maand na ons bezoek een besluit wordt genomen over de transportroute. Inmiddels heeft het Bestuurscollege een officieel verzoek aan CGB gedaan om uiterlijk 30 november 2025 een besluit te nemen over de transportroute. Daarbij is aangegeven dat de door Haskoning onderzochte route aanzienlijke risico's kent. Desalniettemin heeft het Bestuurscollege aangegeven zich te committeren aan de door CGB gekozen koers en zich in te spannen om de benodigde vergunningen, zodra deze zijn aangevraagd, zo spoedig mogelijk te verlenen.

Rol BBT-E
Tijdens de gesprekken over het draagvlak en de toekomstige rol van BBT-E is gebleken dat het Bestuurscollege open staat voor betrokkenheid van BBT-E. BBT-E en CGB zullen in goed overleg verkennen of en welke rol BBT-E hierin de komende tijd het beste kan vervullen, rekening houdend met de belangen en behoeften van verschillende partijen. Hiervoor is een belangrijke voorwaarde om de verklaring van erfpacht voor het zonnepark eerst naar behoren te kunnen afronden.

Leveringszekerheid
Ik ben ervan overtuigd dat we door de elektriciteitsproductie op Bonaire verder te verduurzamen, kunnen zorgen voor een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening. De 5 miljoen euro die Nederland aan het Openbaar Lichaam Bonaire beschikbaar wil stellen was verbonden aan meerdere voorwaarden. In de gesprekken met het Bestuurscollege is door het Bestuurscollege verzocht deze voorwaarden waar mogelijk te vereenvoudigen.

Curoil heeft aangegeven dat de deadline voor het voldoen aan de veiligheidseisen van 1 april 2026 voor de brandstofterminal op Hato haalbaar is. Verder is ook de herontwikkeling van BOPEC op Bonaire opgepakt en in gang gezet door Curoil, met als doel de locatie een nieuwe invulling te geven die past binnen de energievoorziening van het eiland. Over de brandstofterminal van OTB zijn mij geen vertragingen gemeld; ik ga er van uit dat ook deze op schema ligt om voor 1 april 2026 aan de veiligheidseisen te voldoen.

In de transitie naar meer duurzame energie zijn dieselgeneratoren op dit moment nog steeds nodig voor de windstille periode van september 2026. Als gevolg van aanvullende eisen van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en wijzigingen in het aantal generatoren zijn de vergunningaanvragen momenteel onderwerp van overleg bij CGB.

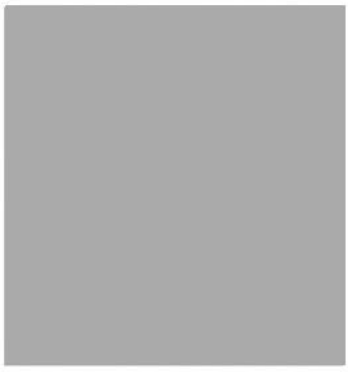
Zoals in eerdere gesprekken aangegeven en uiteengezet in mijn brief aan u van 4 augustus jl., is van het grootste belang om aan de gestelde termijnen te voldoen en om noodzakelijke vergunningsprocedures zo snel mogelijk af te ronden; dat geldt met urgentie voor de dieselgeneratoren. De vergunningsaanvragen dienen uiterlijk in januari 2026 door CGB te worden ingediend, zodat het OLB – rekening houdend met een doorlooptijd van vier maanden – de behandeling in mei 2026 kan afronden. Ik reken erop dat verantwoordelijke partijen zich volledig inzetten om de betrouwbaarheid van de energievoorziening op Bonaire te waarborgen.

Juridische kaders en rollen
Tot slot hebben we gesproken over de verschillende rollen van de betrokken partijen binnen het energiesysteem van Bonaire. De energieproducent (CGB) heeft de taak te zorgen voor een betrouwbare productie van goede kwaliteit en een betrouwbare levering aan een distributeur. De distributeur (Water en Energiebedrijf Bonaire (WEB)) heeft de taak te waarborgen dat het net zonder verstoring kan voldoen aan de vraag naar het transport van elektriciteit en moet dit transport uitvoeren. Wanneer deze taken in het geding dreigen te komen, beschikt het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) over zeer beperkte handelingsmogelijkheden binnen de huidige juridische kaders.

Bij het verwezenlijken van energieprojecten heeft KGG een faciliterende rol. KGG monitort de voortgang van projecten, kan besluiten financiële middelen te verstrekken en kan wettelijke maatregelen treffen in het belang van een betrouwbare voorziening indien de producent en/of distributeur zich niet houdt aan de verplichtingen. De uitvoering van energieprojecten op het eiland is primair een verantwoordelijkheid van Bonaire, en is daarmee sterk afhankelijk van de volledige betrokkenheid en medewerking van alle verantwoordelijke partijen op Bonaire. Daarbij ben ik graag bereid te blijven ondersteunen in het delen van kennis en de inzet van expertise, of van additionele vergunningencapaciteit waar dat nodig is.

Ik hoop dat met een gezamenlijke inzet belangrijke stappen gezet kunnen worden naar een betrouwbaar en duurzaam energiesysteem voor Bonaire. Daarbij wil ik - in lijn met gevoerde gesprekken - het belang van uw commitment hiervoor nogmaals onderstrepen.

Graag verneem ik of de hier bovengenoemde inzichten overeenkomen met uw reflectie van de gevoerde gesprekken.

Gerdine Keijzer-Baldé
Secretaris-Generaal Klimaat en Groene Groei